

***Store nedbørsmængder der medførte flere oversvømmelser prægede vinteren 2023 – 2024. Det har vi i grundejerforeningerne på Sydfalster taget op med embedsmænd og politikere i Guldborgsund kommune.***



*Situationsbillede fra Langøvej/Jasminvej (Foto: Bjarne Dahl).*

## Projektbeskrivelse for afvanding af sommerhusområderne

***Møde mellem Guldborgsund Kommune og grundejerforeningerne: Afvanding af sommerhusområderne ved Marielyst og Gedesby var på dagsordenen, da borgmester Simon Hansen, kommunalpolitikere og embedsmænd mødte repræsentanter for grundejerforeningerne den 2. december 2024.***

I stedet for at fokusere på den fremtidige organisering af afledning af overflade- og drænvand i Marielyst og Gedesby, er fokus nu rettet mod at udforme et projekt til afvanding af de pågældende områder.

Dette var det helt konkrete resultat, der blev opnået, da Flemming J. Mikkelsen, formand Marielyst Grundejerforening og Bjarne Dahl, formand Sildestrup Strand Grundejerforening, den 2. december havde møde på rådhuset i Nykøbing F. med borgmester Simon Hansen, Guldborgsund Kommune. På mødet repræsenterede de to formænd alle 11 grundejerforeninger ved Marielyst og Gedesby.

### **Udelukkende afvanding**

Mødet drejede sig udelukkende om afvanding af Marielyst-området og Gedesby-området, som især sidste vinter oplevede store oversvømmelser, da regnen væltede ned og i den grad belastede systemerne til afledning af både kloakvand og overfladevand. Grundejerne havde bedt om mødet, da afvanding af Sydfalster er så vigtig en sag, at det er nødvendigt at sikre sig politikernes opmærksomhed og fokus på udfordringerne. Og at grundejerforeningerne peger på en anden løsning end embedsmændene i Guldborgsund Kommune har foreslået.

Ud over borgmester Simon Hansen deltog på mødet formanden for Klima- Teknik- og Miljøudvalget, Jesper Blomberg, næstformand for samme udvalg, Annemette Joensen, teknisk direktør Guldborgsund Kommune, Christian Refstrup samt leder af Natur og Miljø i Guldborgsund Kommune, Jakob Lysholdt.

Generelt var mødet godt og konstruktivt og præget af en god stemning. Det er opfattelsen, at der blev skabt nogle gode relationer til mødedeltagerne fra kommune, og at der blev lyttet til grundejernes synspunkter. Og at grundejerne fik opfrisning af politikernes og embedsmændenes relationer til vandudfordringerne i sommerhusområderne.

### **Vigtigste resultat: Proces vendt om**

Vigtigste resultat af mødet blev som nævnt, at processen omkring et fremtidigt projekt for afledning af vand i Marielyst og Gedesby nu er 'vendt om', så kommunens folk i første omgang koncentrerer sig om at udforme et projekt, som skal være med til at gøre opgaverne i områderne ved Marielyst og Gedesby mere konkrete. Herefter vil ansvarsplaceringen blive drøftet. Udarbejdelsen af projektet for afledning af vand fra de to sommerhusområder er nu i gang med teknisk direktør Christian Refstrup som hovedansvarlig.

Først når dette projekt foreligger, kommer overvejelserne og drøftelserne af en egentlig organisering af afvandingsopgaven ind i processen. Samtidig bliver der på Klima- Teknik- og Miljøudvalgets i januar 2025 kun tale om en **drøftelse** af projektet. Oprindeligt var en egentlig **vedtagelse** af en organisering af projektet sat på dagsordenen. Men denne dagsorden er nu ændret.

Politikere og embedsmænd har dermed lyttet til grundejerforeningernes langvarige og vedholdende kritik af, at de projekter, som kommunen hidtil har lagt frem, primært har fokuseret på modeller for organisering af den fremtidige afvanding. Kommunen har anmodet os om at forholde os til forskellige scenarier om, hvordan organiseringen af afvandingen skal være. Altså tage stilling til organisering af en opgave/projekt som, ingen kender indholdet af – en vel nærmest umulig opgave.

Derfor er det meget tilfredsstillende, at processen nu er vendt om, så omfanget af det arbejde, der eventuelt skal gennemføres, bliver klarlagt inden man tager fat på at tale om en organisering af arbejdet.

## **Interesse for 20-punkts plan**

På mødet viste kommunens mødedeltagerne også stor interesse for den 20-punktsplan, som blev udarbejdet af de 11 grundejerforeninger, på et fælles brainstorm-møde den 23. november 2024. Politikere og embedsmænd vil nu tage stilling til, hvilke initiativer man umiddelbart kan sætte i gang. Det er rigtigt positivt.

Et **ny lovforslag i Folketinget om 'terrænnært grundvand og forsyningen/kommunernes deltagelse'**, som netop er sendt i høring, blev også kort drøftet på mødet. Ifølge Guldborgsund Kommunes jurister, som har foretaget en foreløbig tolkning af lovforslaget, er det tvivlsomt, om dette lovforslag imødekommer udfordringen i vores områder, fordi det tager udgangspunkt i, at områderne (bymæssig bebyggelse) er regnvandskloakeret.

**Grundejerforeningerne indsender et fælles høringssvar** til Miljøministeriet med henblik på at påvirke lovforslagets endelige udformning, således at loven kommer til at understøtte organisering og løsning af vores afvandings udfordringer jf. grundejerforeningernes anbefaling.

### **Udfordringen**

Udfordringen er, at Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning har ansvaret for afledning af kloakvand og regnvand, mens ansvaret for afledning af drænvand er mere 'grumset'. Ifølge det nye lovforslag præciseres ansvaret for drænvand i sommerhusområder ikke entydigt.

Det blev fastslået på mødet, at kommunen vil følge det nye lovforslag, hvis det vedtages som lov gældende fra den 1. juli 2025. Kommunen vil udarbejde høringssvar, og Bjarne Dahl og Flemming J. Mikkelsen opfordrede til, at høringssvaret indeholder en anbefaling af, at loven også muliggør, at Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyningen kan medvirke til afvanding af drænvand på Sydfalster. Grundejerforeningerne fik dog ikke en klar tilkendegivelse af, at kommunen ville tilgå emnet på denne måde.

På mødet kom man i øvrigt godt igennem de talepunkter, som Bjarne Dahl og Flemming J. Mikkelsen havde udarbejdet forud for mødet. Se disse talepunkter nedenfor:

## Afvanding i Marielyst og Gedesby på den politiske dagsorden

Emner til mødet den 2. december 2024 mellem Guldborgsund Kommune og repræsentanter for 11 grundejerforeninger i Marielyst og Gedesby. Deltagere i mødet er borgmester Simon Hansen, udvalgsformand Jesper Blomberg, Næstformand Annemette Joensen, teknisk direktør Christian Refstrup, leder Natur & Miljø, Jakob Lysholdt, formand grundejerforeningen Sildestrup Strand, Bjarne Dahl og formand Marielyst Grundejerforening, Flemming J. Mikkelsen.

- **Hovedudfordring:** Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning ønsker etablering af et afvandingslaug, som skal stå for den fremtidige afvanding af de to områder. 11 grundejerforeninger i området ønsker, at kommune og forsyning påtager sig hovedansvaret for opgaven. Dialog gennem snart et år med forvaltning og forsyning har ikke ført os tættere på hinanden.
- **Politikerne skal inddrages:** De 11 foreninger ønsker, at politikerne inddrages i processen nu, da vi har det indtryk, at politikerne i kommunen ikke er involveret i processen overhovedet. Grundejerne ønsker en dialog med politikerne inden disse præsenteres for et forslag fra embedsmænd. Derfor mødet i dag.
- **Drænvand udfordringen:** Angiveligt kan forsyningen ikke beskæftige sig med drænvand. Det undrer, da landets største forsyningsvirksomhed HOFOR i hovedstadsområdet kan dette. Blandt andet forventer dette selskab at investere 13 mia. kr. i netop vandafledning/stormflod og dræn i Københavns Kommune indtil 2035.
- **Ny lovgivning på vej:** En nye lovgivning om en liberalisering af forsyningsvirksomheders håndtering af terrænnært grundvand er undervejs i Folketinget – den er netop sendt i høring – med forventet ikrafttrædelse 01.07.2025. Grundejerforeningerne mener, at det er rimeligt at afvente udfaldet af denne lovgivning inden der træffes endelig beslutning om et projekt.
- **Processen vendes om:** Grundejerforeningerne har på møder med kommunen og forsyningen bedt om, at processen vendes om, således at der udarbejdes et skitseprojekt inden man tager stilling til en organisering af den fremtidige afvanding af Marielyst og Gedesby. Som processen er i øjeblikket, ønsker forvaltningen i kommunen organiseringen klarlagt som første punkt. Det kan ikke lade sig gøre, da ingen kender indholdet af projektet. Derfor virker forvaltningens plan som et forsøg på at frigøre kommunen for ansvaret og den økonomi der er forbundet med projektet - inden nogle kender omfanget af projektet.
- **VVM er et krav:** På nuværende tidspunkt er der heller ikke udarbejdet en VVM-redegørelse på projektet, fordi man ikke kender dets omfang og indhold. En sådan redegørelse bør udarbejdes inden man organiserer projektets implementering.
- **Kommuner og grundejerforeninger samarbejder:** Andre kommuner – bl. Holbæk og Vordingborg - går økonomiske aktivt ind i udfordringen med vandafledning og stormflodsbekæmpelse sammen med lokale grundejerforeninger. Det virker som om Guldborgsund Kommune ikke mener overhovedet, at kommunen skal deltage i finansieringen af et afvandingsprojekt i Marielyst og Gedesby. Er det rigtigt forstået, og givet fald er det uforståeligt, at kommunen ikke mener sig i stand til at deltage økonomisk i et projekt om afvanding i et område, der i kommunens erhvervsstrategi omfattes som den økonomiske dynamo i kommunens fremtidige udvikling (turisme hele året).
- **Paradokset:** Denne erhvervsstrategi er seneste blevet fremhævet i en udtalelse af TM-formand Jesper Blomberg til DR P4 Sjælland den 27. november i forbindelse med omtalen af et forslag til en ny lokalplan for Marielyst Strandvej og Marielyst Torv (lokalplan 231). Her fremgik, at Marielyst-områdets forretningsdrivende har været dybt involveret i udformningen af udkastet til lokalplanen. Helt konkret understregede Jesper Blomberg, at "de forretningsdrivende skal sikres solide muligheder for at kunne tjene en god skilling i Marielyst, og lokalplanen skal gøre det attraktivt t besøger Marielyst hele året. Fra politisk side har vi ønsket at åbne for endnu en erhvervs mulighed, ferieejligheder, så vi kan øge investorernes interesse for området".

Set i det lys virker det uforståeligt, at kommunen klart ønsker øgede erhvervsmuligheder i Marielyst-området, men den samme kommunes politikere ønsker ikke at bidrage økonomisk til, at området rent faktisk ikke står under vand om 10 eller 50 år.

- **Borgerklager, ineffektivitet og dårlig økonomi:** Konsekvenserne af det forkerte valg – organisering af ansvaret - vil medføre meget langsom løsning, i værste fald ingen pga. manglende kompetencer. Manglende løsning vil betyde nye oversvømmelser, hvilket vil føre til store ødelæggelser og tab og mange borgerklager. Etablering af afvandingslav betyder parallel-organisation ift. kommunen og forsyningen og heraf dobbelt administration manglende synergi og effektivitet.

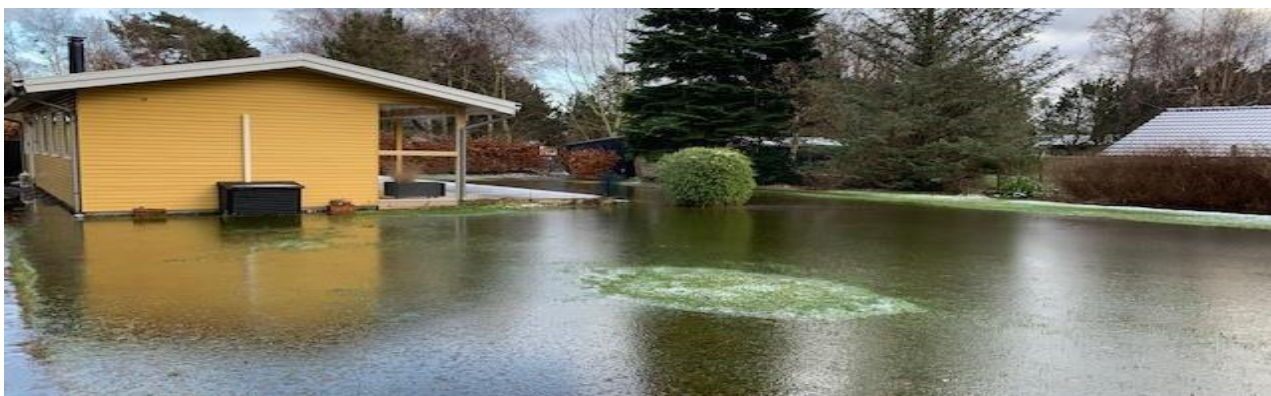
## Grundejerforeningernes 20-punkts-program

### Initiativer til afvanding af Marielyst og Gedesby på kort sigt

Brainstorm blandt Marielyst-områdets og Gedesby-områdets 11 grundejerforeninger den 23. november 2024 med henblik på at finde løsninger til afledning af regnvand/overfladevand. Mødet resulterede i en række forslag til initiativer – en slags lavthængende frugter, om man så må sige - som kan gennemføres på kort og mellemlangt sigt. De foreslåede tiltag er tiltænkt som et supplement til de grundlæggende og langsigtede tiltag, der er nødvendige for effektivt aflede regnvand/overfladevand fra Marielyst og Gedesby.

- Beredskabsplan ved større hændelser. Hvor skal grundejerne henvende sig?
- Øgede muligheder for at etablere omfangsdræn.
- Øgede muligheder for at etablere overfladedræn.
- Øget sokkelhøjde og dermed højere maksimumshøjde på sommerhuse i Marielyst og Gedesby.
- Fastsætte maksimal afløbskoefficient og befæstelsesgrad på sommerhusgrunde, hvor der bygges nye huse.
- Giv mulighed for etablering af regnvandsbassiner, hvor der er mulighed for "parkering" af regnvand i kortere eller længere perioder – eventuelt hos landmænd, som kan etablere solceller oven på bassin.
- Forøg pumpekapacitet på pumpestationen i Marrebæk og på de lokale pumpestationer langs Nord- og Sydkanalen.
- Pumpestationen holder vandet i Nordkanalen højt så vandet skal ikke løftes så højt ved udpumpning ved selve pumpestationen i Marrebæk. Der bør etableres et beredskab, så kanalen forud for et stort regnskyl pumpes helt i bund, (styringsstrategi), så kanalerne kan anvendes som en slags forsinkelsesbassiner.
- Udvid broer og underføringer af kanaler ved veje og stier. De virker som flaskehalse for afvandingen.
- Ved ny-udstyknings skal tilstrækkelige afvanding/vådområder etableres.
- Oprens lokale grøfter og vurder om lokale grøfter skal genetableres.
- Kontraklapper ved grøfter skal vedligeholdes og kontrolleres.
- Forsyningen skal opgradere sin rensning og vedligeholdelse af transportveje for overfladevand/lokale dræn.
- Alle overløb er forsyningens ansvar, og forsyningen skal sikre, at dette ikke sker.
- Analyse gennemføres af hvor mange grundejere, der ulovligt leder overfladevand i kloaksystem, og hvor mange, der løfter dæksler til kloakker og leder regnvand i kloaksystemet.

- Forsyningen skal udarbejde en samlet strategi for vandstyring/grundvand.
- Niveauregulering af de enkelte grunde. Kommunen udfører i øjeblikket et forsøg på Rødgranvej.
- S sammensæt beplantning hensigtsmæssigt. Træer, der opsuger meget vand, er eksempelvis birk. Indtænk det i lokalplaner.
- Kommune/forsyning skal sikre, at 500 nye ferieboliger ved Marielyst Strandvej, 250 nye boliger ved det gamle Sommerland Falster, og 10 nye boliger ved Sildestrup Øvej ikke påvirker afledningen af kloakvand og overfladevand negativt.
- Udvælg et område, hvor der kan udledes vand fra tage direkte til drænbrønd for at konstatere effekten af dette (pilotprojekt).



*I fremtiden er en utilsigtet "ø" i haven forhåbentlig et særsyn. (Foto: Flemming J. Mikkelsen).*

## Grundejerforeningernes møde med kommune og forsyning den 30. oktober

**11 grundejerforeninger i Marielyst-området og i Gedesby-området mødtes den 30. oktober 2024 med Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning, hvor hovedtemaet var afvanding af Marielyst og Gedesby.**

Hermed følger referatet af dette møde skrevet af Tina Lolk, Guldborgsund Kommune:

### 1. Spildevand

**V/Niels Rasmussen, adm. direktør Guldborgsund Forsyning**

Meget regnvand giver meget vand i spildevandsanlægget, hvilket giver udfordringer.

På den lange bane vil den rigtige løsning være at finde fejltilslutninger (tagvand og andet "kunstigt" vand, som grundejere selv har tilkøbt), som belaster spildevandsanlægget. En yderligere udfordring er eventuelle utætheder i spildevandsnettet, der tillader regn- og grundvand at trænge ind.

Når vandet pt. stiger ved rensningsanlægget (Marielyst), kontaktes kommunen (myndighedsafdelingen) for at få midlertidig tilladelse til overpumpning (vandet pumpes direkte ud i kanalen). Myndigheden vil så vurdere anmodningen, og hvis de finder det forsvarligt, relevant og nødvendigt udsteder de en midlertidig udledningstilladelse.

Der er etableret et tæt samarbejde mellem kommunen og forsyningen, og der er opbygget en procedure, der gør, at når der opstår spidsbelastning på systemet, så sættes procedure i gang ift. pumpetilladelse. Det er en nødvendighed, at arbejdsprocessen kører smidigt, og der ikke er lange ventetider.

Udfordringen er at finde fejltilslutningerne. Det er administrativt meget ressourcetungt – koster en masse tid at få registreret og ikke mindst dokumenteret. Det er en nødvendig opgave, og der er også politisk opbakning

til det, men pengene til at udføre arbejdet skal findes. Det skønnes, at der skal findes i nærheden af ca. 620 mio. kr. i de kommende 10 år til at håndtere udfordringer i spildevandsnettet i hele kommunen.

Der er brug for dialog om registrering af fejltilkoblinger og dræn. Hvis tagedløb f.eks. nedtages, vil vandet løbe ud på grunden, og det kan være med til at give oversvømmelser.

Der er konstateret fejl på forsyningens kort over drænsystemet. Derfor undersøges det nu af Guldborgsund Forsyning, om kortene er opdateret i forhold til, hvor drænene ligger (ikke over de enkelte grunde – men i området).

**10 års perspektivet for prioriteringer af spildevandsindsatser** og rammesætning/proces for afvanding Sydfalster blev gennemgået på mødet af Jakob Lysholdt. Materialet blev præsenteret for Teknik, Klima og Miljøudvalget på det seneste udvalgsmøde i oktober.

Der skal laves **en prioritering af både SKAL-, LOVET- og øvrige opgaver**. Det forventes, at der i den **første del af 2025 ligger en 10 års plan – hvor det bliver synligt, hvor vi står** ift. prioriteringer, men der er altid risiko for, at der kan komme nye love og SKAL-opgaver, som nødvendiggør en ændring af planen.

Guldborgsund Forsyning og Guldborgsund Kommune har i fællesskab udarbejdet en pjece om håndtering af vand, som beskriver, hvad man selv kan gøre og giver gode råd til husejere. Pjece er ved at blive færdiggjort og kommer ud til grundejere i løbet af denne vinter.

Til info er det, ved varsel af stormflod, gjort til en permanent ordning, at grundejere kan hente sandsække til skærmning for vand – sækkene kan hentes uden for på de to materialepladser, Københavnsvej 35 i Nykøbing og Nystedvej 54 i Sakskøbing.

## **2. Afvanding**

### **Afvanding – Sydfalster v/Jakob Lysholdt, leder Center for Teknik & Miljø**

Der er opsat fire pejleboringer (varslingssystem), der måler det terrænnære grundvand - resultaterne kan ses på hjemmesiden: <https://vandportalen.dk/>

Der er igangsat proces med forenkling af ansvaret for afvandingen på Sydfalster. Formålet med denne proces er at tilvejebringe beslutningsgrundlag for politikerne i kommunens Teknik, Klima og Miljøudvalg. Grundejerforeningernes bemærkninger og synspunkter indgår i dette beslutningsgrundlag, som vil blive fremlagt for politikerne. Grundejerforeningerne har tilkendegivet, at de ønsker, at Guldborgsund Kommune og Forsyningen påtager sig opgaven med forbedret afvanding. Grundejerforeningerne mener ikke, at arbejdet skal skubbes ud til et privat laug, da viden og kompetencen ligger hos kommunen og forsyningen.

Ifølge dræning af området ligger der et system i forvejen, som kan renoveres, optimeres og udvides - i stedet for at lave et helt nyt regnvandssystem. En afvandingsløsning bør gælde for hele området, alle grundejerforeninger, for sikring af afvandingsproblematikken for hele Sydfalster

Der er planlagt en proces, hvor grundejerforeninger inviteres til at bidrage til beslutningsgrundlag, hvor der beskrives mulige scenarier for forenkling af ansvaret for afvandingen på Sydfalster. Det aftales, at det er bestyrelsesrepræsentanter fra grundejerforeninger, der inviteres og ikke åbne møder for alle sommerhusejere.

Tilslutning til eksisterende dræntransportledninger:

På egen grund kan der tilsluttes dræn til eksisterende drænbrønde (forudsat, at der er forsinkelse på egen grund og min. 3 m. fra faskine, eller lignende). Regnvand må ikke tilsluttes direkte til brønd. Drænbrønd vil, som udgangspunkt, stå i skel og betjene to grunde.

Hvis der er en dræntransportledning i vejen, kan man kontakte Guldborgsund Forsyning, der kan tilbyde etablering af drænbrønd, hvis der ikke er drænbrønd.

Spildevandsforsyningselskaber (herunder Guldborgsund Forsyning) må ikke – iht. vandsektorlov - håndtere drænvand. Dette er undersøgt hos både Guldborgsund Kommune og forsynings juridiske rådgiver. Der er ikke peget på dispensationsmuligheder. Forsyningselskaberne kan ikke påtage sig driftsopgaver i drænlæg. Dette er fastlagt i bekendtgørelse om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed.

### **3. Status beredskabsplan**

**V/Casper Henriksen, centerchef Guldborgsund Kommune.**

Som opfølgning på de ekstreme vejrhændelser i efteråret og vinteren 2023-24 præsenteres Teknik, Klima og Miljøudvalget i december 2024 for et oplæg til en tilpasset beredskabsplan.

Det drejer sig først og fremmest om prioritering og bemanning i forbindelse med en vejrhændelse, fra varsel til eventuelle forebyggende indsatser, samt kommunikation til borgere før og under hændelsen (f.eks. i forbindelse med stormflod og vedvarende regn).

Samtidig er proceduren for vurdering af behovet for indsats og bemanning inklusive kommunikationsbehovet revideret, så der sikres en tilstrækkelig bemanning.

Desuden har Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi indkaldt til et beredskabsmøde i november. Udover kommunerne deltager også Lolland-Falsters Brandvæsen. Erfaringer herfra vil efterfølgende blive indarbejdet i beredskabsplanen.

---

**Mødeoplæg og talepunkter til mødet med *Guldborgsund Kommune/Guldborgsund Forsyning den 30.10.2024***

## **Afledning af vand i Marielyst og Gedesby**

***Grundejerforeningernes møde med Guldborgsund Kommune/Guldborgsund Forsyning den 30.10.2024***

**Resume :** *Stigende regnmængder og et mangelfuldt afvanding i sommerhusområderne Marielyst og Gedesby giver store problemer med oversvømmelser, når regnen falder tungt. Et komplekst og diffust ansvar for, hvem der skal tage sig af afledningen af vand, forstærker problemerne. Derfor er 11 grundejerforeninger, Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning enige om, at der skal gøres noget effektivt for vandafleningen. Man er blot ikke enige om, hvordan: Grundejerforeningerne opfatter det som en naturlig fortsættelse af det kommunale ansvar, at kommune og forsyning påtager sig et ansvar for afledningen, mens kommune og forsyning ønsker et privat afvandingsslaug.*

De 11 grundejerforeningers indlæg på mødet med Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning:

- **Indledning**

Sommerhusområderne i Marielyst og Gedesby er i Guldborgsund Kommunes spildevandsplan udlagt som spildevandskloakeret med håndtering af regnvand på egen grund. Det er en udmærket løsning i de sandede jorde, men det forudsætter en veldrænet grund.

- **Kloaksystem fungerer**

De nuværende kloakledninger, som Guldborgsund Forsyning har ansvaret for, er et ældre system, som egentlig fungerer ved normalt vejr, hvis systemet ikke overbelastes med øget spildevand fra utætte kloakdæksler, eller fordi grundejere i deres desperation over stigende vand på deres grunde leder regnvand ned i kloaksystemet. Det skete sidste vinter, og det vil formentlig ske igen, hvis vi ser regnmængder som sidste vinter. De fyldte kloaksystemer betyder,

at mange grundejere ikke kan bruge deres toiletter under voldsomme regnskyl.

- **Den store udfordring**

Mens afledningen af kloakvand fungerer, er den helt store udfordring i Marielyst og Gedesby, at kapacitet i afvandingen af regnvand er utilstrækkelig, og at ingen i dag har det fulde ansvar for håndteringen af regnvand og det terrænnære grundvand i de områder, som ikke er drænet. Ansvar er fordelt på flere aktører, hvilket er en kompleks ansvarsfordeling, som ikke er optimal i forhold til opgaven.

Det betyder blandt andet, at der gennem mange år ikke er sket den nødvendige udbygning og optimering af eksisterende afvandingssystemer, som burde være sket i takt med nye udstykninger og nybyggeri. Forudsætningen med en velafvandet grund er altså ikke stede længere i Marielyst og Gedesby.

- **Flere årsager**

Problemerne, som vi oplever i dag, hænger efter grundejerforeningernes opfattelse - som nævnt - dels sammen med, at fortidens synder i form af manglende prioritering af afvanding og dræning i sommerhusområderne, nu tydeligt træder frem og rammer ekstra hårdt, og dels at klimaændringer med store og langvarige nedbørsmængder forstærker problemerne.

Der er tale om opgaver, der for år tilbage burde være løst i takt ved godkendelse af udvidelserne i sommerhusområderne og udvidet anvendelse, herunder fast bopæl i sommerhusområderne.

- **Øget kapacitet**

Fremtiden byder formentlig på øgede regnmængder, og den nuværende afvandingsinfrastruktur medfører, at lavtliggende områder som Marielyst og Gedesby i stigende grad vil opleve oversvømmelser, fordi området som helhed har vanskeligt ved at komme af med vandet. Det betyder, at vi i begge områder ikke kun taler om nødvendigheden af kapacitetsudvidelser.

Vi taler også om, at der kan være behov for både udvidelser og nyetablering af afvandings-/drænløsninger - herunder øget kapacitet i Nord- og Sydkanalerne, pumpestationen og udledningen til Guldborgsund. Simpelthen nytænkning af hele projektet, som kan tilføre Sydfalster den nødvendige klimatilpasning.

- **Ønsker ansvaret præciseret**

Guldborgsund Kommune ønsker at få præciseret ansvaret for afledning af overfladevand og det terrænnære grundvand, og dette hilser grundejerforeningerne med tilfredshed. Det er på høje tid at få sat gang i en udvikling, som grundejerne efterspørger.

Grundejerforeningerne mener – som hidtil - samtidig, at løsning af disse opgaver skal forankres hos Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning. Der er tale om meget omfattende infrastruktur- og klimatilpasningsprojekter, som kræver, at Guldborgsund Kommune/Guldborgsund Forsyning med deres respektive kompetencer på området påtager sig det fulde ansvar og står i spidsen for projektet for at sikre eksisterende værdier og udvikling af området.

- **Lovgivning en hindring?**

Denne opfattelse deler Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning imidlertid ikke. Ved tidligere møder har både Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning fastslået, at blandt andet Vandsektorloven og Vandløbsloven forhindrer kommune og forsyning i at kunne påtage sig at være ansvarlig for drift og nyetablering af transportveje/afvandingssystemer i Marielyst og Gedesby.

Der henvises til, at Guldborgsund Forsyning ikke må udvide sin kapacitet i afledningssystemerne, og forsyningen må heller ikke påtage sig nyetablering af dræn i tilslutning til eksisterende drænsystemer. Kun hvis der etableres et helt nyt, selvstændigt afvandingssystem – altså et to-strengt system, kan Guldborgsund Forsyning påtage sig opgaven.

- **Dispensation?**

Grundejerforeningerne har derfor på det sidste møde med kommune og forsyning den 4. juni 2024 efterlyst muligheden for en dispensation i forhold til vandsektorloven, så det bliver muligt Guldborgsund Forsyning at løfte opgaven uden etablering af et selvstændigt afvandingssystem til regnvand. Når det gælder områderne i Sildestrup og Elkenøre kan det dog være relevant at vurdere muligheden for at øge kapaciteten eller forny det nuværende



afvandingsystem i det projekt, som er planlagt for et nyt spildevandssystem i området.

- **Andre gør det**

En gennemlæsning af Vandsektorloven giver ikke umiddelbart anledning til at mene, at det ikke er muligt for forsyningen af påtage sig opgaven med at aflede overfladevand. Andre kommuners forsyningsselskaber løser denne type opgaver. HOFOR eksempelvis, der afleder både kloakvand og regnvand fra Københavns Kommune og en række omegnskommuner. HOFOR investerer 13 mia. kr. i skybrudsprojekter frem til 2035 i Københavns Kommune alene. Hvorfor kan Guldborgsund Forsyning ikke løse samme type opgave?

- **Gør det allerede**

I realiteten løser Guldborgsund Forsyning allerede opgaven med at håndtere regnvand i området. Forsyningen driver en række mindre, lokale pumpestationer til regnvand langs eksempelvis Stovby Ringvej og Bøtø Ringvej. Og renser kanaler og dræn for regnvand. Og har gjort dette i flere år.

Også en mangel på mulighed for at opkræve separat betaling for afledning af drænvand angives som en hindring for, at forsyningen kan påtage sig opgaven. Men det gør forsyningen jo allerede for afledning af spildevand.

- **Foreslår avvandingslaug**

I stedet for at kommune og forsyning påtager sig et ansvar for afledning af overfladevand/regnvand har Guldborgsund Kommune foreslået, at der oprettes et stort, selvstændigt avvandingslaug eller flere mindre, individuelle vandlaug. Der tænkes her på, at en eller flere private organisationer med selvstændig bestyrelse påtager sig det fulde ansvar for vandafledningen i enten hele området eller i specifikke områder.

- **Professionelle kompetencer og erfaringer**

Oprettelse af vandlaug anser grundejerforeningerne for meget u hensigtsmæssig set i relation til de udfordringer, områderne står med. Projekterne i Marielyst og Gedesby er så omfattende, at de ikke kan overlades til private aktører, som efter grundejerforeningernes opfattelse ikke kan tiltrække den fornødne ekspertise og indsigt til at håndtere store klimatilpasningsopgaver.

Et netop gennemført rundspørge blandt Marielyst Grundejerforenings medlemmer viser det samme. Medlemmerne mener, at kommune og forsyning skal påtage sig opgaven.

Al respekt for det arbejde, der i dag udføres af disse uformelle og ikke-kommercielt drevne laug – men de er ikke sammensat med professionel kompetence og erfaring til at forestå omfattende miljø- og lovgivningsmæssige tunge projekter – herunder udformning af EU-udbud og lignende.

- **Ressourcespild**

Etablering af vandafledningslaug virker også som resourcespild. Et laug kan opfattes som en mini-forsyning, hvor vandlaugets bestyrelse skal oprette funktioner med præcis de samme kompetencer og eksperter, som allerede findes hos Guldborgsund Forsyning. Hvorfor ikke bruge de kompetencer, der allerede findes i kommunalt regi? Private vandlaug giver simpelthen ingen mening. Grundejerforeningerne anser Guldborgsund Kommune og Guldborgsund Forsyning som de rigtige aktører til at påtage sig opgaven med at klimatilpasse Sydfalster.

December 2024

Opsummering ved  
Flemming Mikkelsen/Bjarne Dahl